

Folketinget — Europaudvalget og Retsudvalget

Christiansborg, den 16. august 2005

EU-konsulenten

Til

udvalgets medlemmer og stedfortrædere

Kommissionens forslag til rammeafgørelse om hensyntagen til straffedomme afsagt i et andet EU-land

Baggrund

Kommissionen har i marts i år fremsat et forslag til rammeafgørelse om hensyntagen til straffedomme afsagt i et andet EU-land¹.

Regeringen har udarbejdet et nærhedsnotat² samt et grundnotat³ om forslaget. Det er værd at bemærke, at regeringen i notaterne tilkendegiver, at en række forhold og formuleringer i forslaget er **uklare**, hvorfor den præcise rækkevidde af flere bestemmelser i forslaget først kan fastlægges i løbet af forhandlingerne i EU.

Forslaget er fremsat med hjemmel i bestemmelser i traktatgrundlaget, der blandt andet handler om det strafferetlige samarbejde. Disse bestemmelser er placeret i samarbejdets "Søjle 3", hvilket indebærer, at samarbejdet sker på et mellemstatsligt/folkeretligt grundlag, samt at vedtagelser sker med enstemmighed.

Af samme grund er det danske retlige forbehold ikke relevant her, hvorfor **Danmark deltager fuldt ud** i samarbejdet på dette område.

¹ KOM (2005) 91 af 17/3 2005 - Forslag til Rådets rammeafgørelse om hensyntagen til straffedomme afsagt i andre medlemsstater i Den Europæiske Union i forbindelse med en ny straffesag - Forslaget er blandt andet omtalt i Berlingske Tidende søndag den 7. august 2005.

² Dateret 28. juni 2005

³ Bilagsnr.: KOM [2005] 0091 – bilag 2 - Grundnotat om hensyntagen til straffedomme afsagt i andre medlemsstater af 5. juli 2005

Indhold

Forslaget indeholder 2 hovedelementer:

For det første indebærer forslaget en **pligt** for en dansk domstol til at inddrage straffedomme afsagt i et andet EU-land, når den danske domstol pådømmer en dansk straffesag.

Kommissionen kalder dette for et "ligestillingsprincip". Princippet indebærer, at domme afsagt i en anden medlemsstat tillægges samme værdi og får samme virkninger som tidligere afsagte nationale domme.

Tidligere domme kan have konsekvenser såvel **før** som **under** selve straffesagen. I fasen før selve straffesagen kan tidligere domme have betydning, f.eks. i forbindelse med spørgsmål om varetægtsfængsling. Under selve straffesagen kan tidligere domme have betydning, når domstolen skal tage stilling til, hvilken straf og hvor lang en straf den tiltalte skal idømmes.

Allerede i dag fremgår det af Straffeloven⁴, at domme afsagt uden for den danske stat **kan** tillægges betydning ved udmåling af straffen i en dansk straffesag. Forslaget indebærer så vidt ses en skærpelse i forhold hertil, idet forslaget indebærer, at der som udgangspunkt **skal** tages hensyn til tidligere udenlandske straffedomme.

Tilsvarende vil udenlandske straffedomme ifølge regeringens grundnotat allerede i dag kunne indgå i en dansk domstols vurdering af om der bør ske varetægtsfængsling i en given straffesag.

Forslaget indeholder en række muligheder – både obligatoriske og frivillige - for at undlade at tage hensyn til domme afsagt i et andet EU-land. Den vigtigste undtagelsesmulighed er baseret på kravet om **dobbelt strafbarhed**. Kravet om dobbelt strafbarhed indebærer i denne sammenhæng, at pligten til at inddrage en dom fra et andet EU-land bortfalder, såfremt den pågældende dom vedrører et forhold, der ikke er strafbart i Danmark.

Dog gælder denne undtagelsesmulighed ikke, såfremt der er tale om en forbrydelsestype, der figurerer på en særlig "**positivliste**". En dansk dommer vil med andre ord have **pligt** til at inddrage en dom fra et andet

⁴ Straffelovens § 84 stk. 2: "Retten kan tillægge straffedomme afsagt uden for den danske stat samme gentagelsesvirkning som de her i landet afsagte"

EU-land i den danske straffesag, såfremt dommen vedrører et forhold omfattet af positivlisten, uanset om det pågældende forhold ville have været straffrit i Danmark. Hvilke konkrete konsekvenser en sådan pligtmæssig inddragelse af udenlandske domme så skal have, berører forslaget ikke, da forslaget udtrykkeligt overlader det til national lovgivning at drage konsekvenserne af "ligestillingsprincippet".

Positivlisten i forslaget svarer til den positivliste, der er indeholdt i rammeafgørelsen om gensidig anerkendelse af bødestrafte⁵. Den er dermed mere omfattende end positivlisten indeholdt i rammeafgørelsen om den europæiske arrestordre, da den blandt andet indeholder færdselsforseelser⁶. Positivlisten fremgår af **bilag 1**.

For det andet indeholder forslaget regler om registrering i strafferegistret af straffedomme afsagt i et andet EU-land. Det fremgår udtrykkeligt af forslaget, at medlemslande, der på nuværende tidspunkt ikke foretager registrering af domme afsagt i et andet EU-land, ikke er forpligtet til at indføre en sådan registrering.

Men, hvis et EU-land allerede i dag foretager registrering af udenlandske domme i sit nationale strafferegister, indeholder rammeafgørelsen forskellige regler om denne registrering. Ifølge regeringens grundnotat sker der allerede i dag registrering af udenlandske straffedomme, når dommene afsiges i et land, der er medlem af Europarådet. Ifølge grundnotatet er det derfor på nuværende tidspunkt uklart om forslagets regler om registrering vil kræve lovændringer i Danmark.

Såfremt rammeafgørelsen vedtages, skal medlemsstaterne have gennemført rammeafgørelsen regler i national ret senest 31. december 2006.

Gennemførelse af forslagets regler i dansk lovgivning

Som nævnt ovenfor er der tale om et forslag til rammeafgørelse, vedtaget på grundlag af traktatgrundlagets bestemmelser om det mellemstatsli-

5 Rådets rammeafgørelse 2005/214/RIA af 24. februar 2005 om anvendelse af princippet om gensidig anerkendelse på bødestrafte - EU-Tidende nr. L 076 af 22/03/2005 s. 0016 - 0030

6 Det kan måske overvejes om anvendelsen af positivlister i rammeafgørelser ikke i virkeligheden kan siges at udgøre i hvert fald et første skridt mod en grundstamme i en egentlig materiel EU-strafferet, forstået på den måde, at de straffelovsovertrædelser, der findes på positivlisten i et eller andet omfang er kriminaliseret på EU-plan og dermed for alle EU-borgere, uanset om det enkelte land har kriminaliseret dem. Pt er det dog fortsat en forudsætning, at et forhold er kriminaliseret i ét af de to medlemslande, der er involveret i en konkret sag.

ge samarbejde i søjle III. For at rammeafgørelsens bestemmelser skal have effekt i Danmark, skal rammeafgørelsen implementeres i dansk ret.

En gennemførelse af rammeafgørelsen i dansk lovgivning vil derfor ske ved at foretage de eventuelt nødvendige ændringer af den danske lovgivning på det strafferetlige område. Dermed vil straffelovens krav⁷ om en klar lovhjemmel for at kunne pålægge straf eller strafskærpelse også være opfyldt.

Nærhedsprincippet

Kommissionen angiver i forslaget at nærhedsprincippet er overholdt, da formålet med forslaget er "at tilnærme medlemslandenes lovgivning, hvilket ikke i tilstrækkelig grad kan opfyldes af medlemsstaterne, hvorfor en samordnet indsats er nødvendig". Det fremgår af grundnotatet, at regeringen er enig i at nærhedsprincippet er overholdt.

En vurdering af om nærhedsprincippet er overholdt er i sidste ende en politisk vurdering.

Med venlig hilsen

Christian Dubois
(3611)

⁷ Straffelovens § 1 har følgende ordlyd: "Straf kan kun pålægges for et forhold, hvis strafbarhed er hjemlet ved lov, eller som ganske må ligestilles med et sådant[..]"

Positivliste over lovovertrædelser, hvor der ikke kan kræves dobbelthjemmel – (taget fra forslaget artikel 5)

- 1) deltagelse i en kriminel organisation
- 2) terrorisme
- 3) menneskehandel
- 4) seksuel udnyttelse af børn og børnepornografi
- 5) ulovlig handel med narkotika og psykotrope stoffer
- 6) ulovlig handel med våben, ammunition og eksplosive stoffer
- 7) bestikkelse
- 8) svig, herunder svig, der skader De Europæiske Fællesskabers finansielle interesser i henhold til konventionen af 26. juli 1995 om beskyttelse af De Europæiske Fællesskabers finansielle interesser
- 9) hvidvaskning af udbyttet fra strafbart forhold
- 10) falskmøntneri, herunder forfalskning af euroen
- 11) internetkriminalitet
- 12) miljøkriminalitet, herunder ulovlig handel med truede dyrearter og ulovlig handel med truede plantearter og træsorter
- 13) menneskesmugling
- 14) forsætligt manddrab, grov legemsbeskadigelse
- 15) ulovlig handel med organer og menneskeligt væv
- 16) bortførelse, frihedsberøvelse og gidseltagning
- 17) racisme og fremmedhad
- 18) organiseret tyveri eller væbnet tyveri
- 19) ulovlig handel med kulturgoder, herunder antikviteter og kunstgenstande
- 20) bedrageri
- 21) afkrævning af beskyttelsespenge og pengeafpresning
- 22) efterligninger og fremstilling af piratudgaver af produkter
- 23) forfalskning af officielle dokumenter og ulovlig handel med falske dokumenter
- 24) forfalskning af betalingsmidler
- 25) ulovlig handel med hormonpræparater og andre vækstoffremmende stoffer
- 26) ulovlig handel med nukleare og radioaktive materialer
- 27) handel med stjalne motorkøretøjer
- 28) voldtægt
- 29) forsætlig brandstiftelse
- 30) strafbare handlinger omfattet af Den Internationale Straffedomstols straf-femyndighed
- 31) skibs- eller flykapring
- 32) sabotage

- 33) adfærd, der udgør en overtrædelse af trafikreglerne, herunder overtrædelser af køre- og hviletidsreglerne og reglerne om farligt gods
- 34) smugleri
- 35) overtrædelse af intellektuelle ophavsrettigheder
- 36) trusler og voldelig adfærd mod personer, herunder voldelig adfærd under sportsbegivenheder
- 37) hærværk
- 38) tyveri
- 39) overtrædelser konstateret af domsstaten med det formål at gennemføre forpligtelser, der følger af instrumenter vedtaget ifølge traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab eller ifølge afsnit VI i traktaten om Den Europæiske Union.